

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Reiffenstuel, Anaklet

Monachii, 1699

III. De Sacra Scriptura, seu Libris Canonicis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40206

Q U Æ S T I O III.

De Sacra Scriptura, seu Libris Canonicis.

Libri Cano-
nici seu S.
Scripturae,
qui?

CONCL. I. Numerus Librorum S. Scripturae, qui & Libri Canonici appellantur, ille est, quem ponit Sacrum atque Oecumenicum Concilium Trident. *Sess. 4.* ubi Libros Canonicos ex unanimi totius Ecclesiae consensu, & antiquissimorum Conciliorum vestigijs inhærendo, recenset, eosque veluti à Spiritu sancto dictatos recipit, ac veneratur, dum inter alia sic habet. *Sunt verò infra scripti, Testamenti veteris, quinque Libri Moysi, id est, Genesis, Exodus, Leviticus, Numeri, Deuteronomium, Josue, Judicum, Ruth, quatuor Regum, duo Paralipomenon, Esdra primus & secundus, qui dicitur Nee-mias, Tobias, Judith, Hester, Job, Psalterium Davidicum centum quinquaginta Psalmorum, Parabola, Ecclesiastes, Canticum Canticoorum, Sapientia, Ecclesiasticus, Isaias, Hieremias cum Baruch, Ezechiel, Daniel, duodecim Propheta minores, id est, Osea, Joël, Amos, Abdias, Jonas, Micheas, Nahum, Abacuch, Sophonias, Aggeus, Zacharias, Malachias, duo Machabæorum, primus & secundus. Novi Testamenti, quatuor Evangelia, secundum Mattheum, Marcum, Lucam, & Joannem, Actus Apostolorum à Luca Evangelista conscripti: quatuordecim Epistolæ Pauli Apostoli, ad Romanos, due ad Corinthios, ad Galatas, ad Ephesios, ad Philippenses, ad Colossenses, due ad Thessalonicenses, due ad Timotheum, ad Titum, ad Philemonem, ad Hebræos. Petri Apostoli due, Joannis Apostoli tres, Jacobi Apostoli una, Jude Apostoli una, & Apocalypsis Joannis Apostoli. Siquis autem Libros ipsos integros cum omnibus suis partibus, prout in Ecclesia Catholica legi consueverunt, & in veteri vulgata latina editione habentur, pro Sacris & Canonicis non susceperit, anathema sit. Haftenus verbatim Concilium Tridentinum.*

Numerus
eorum in
Ecclesia Ca-
tholica est
antiquissi-
mus.

24. Unde patet, Librum tertium & quartum Esdræ, simulque librum tertium Machabæorum non esse ex Libris Canonicis, quamvis in Biblijs communiter apponantur, ne penitus pereant. Cæterum prædictus numerus Librorum Canonicorum Sacrae Scripturae non est novus, quin imò est antiquissimus in Ecclesia Catholica, & receptissimus. Sic quippe S. Augustinus Libros inter Canonicos reponit, atque enumerat. Similiter omnes illi Libri inter Canonicos recepti sunt in Concilio Carthaginensi

tenfi (anno 397. celebrato) cap. 47. item in Concilio Romano primo sub Gelasio Papa anno 494. celebrato, atque in alijs subsequentibus Concilijs, & praesertim in Florentino in Decreto Unionis.

25. Nec obstat, quod olim de libro Tobiae, Judith, & quibusdam alijs fuerit controversia inter Catholicos Doctores, eoque quidam SS. Patres excluderint e numero librorum Canonico-
rum. Resp. enim, id contigisse ante definitionem Ecclesiae, quando re adhuc dubia, & necdum per Ecclesiam definita, utraque pars probabiliter amplecti & teneri poterat; prout fieri solet in alijs materijs necdum ab Ecclesia definitis, & adhuc inter Catholicos Doctores controversis. At post definitionem Ecclesiae nullus Sanctus Pater, aut alius verè Catholicus, ullum ex praefatis Libris Canonicis rejecit.

26. CONCL. II. Hunc vel illum librum esse Canonicum, & habere auctoritatem S. Scripturae à Deo dictatae, aliunde nobis non constat, quam ex Traditione Majorum, & definitione Ecclesiae. Ita omnes Catholicos. Siquidem Ecclesiam in rebus Fidei ob specialem assistentiam Spiritus sancti errare non posse, jam (a) dictum est; ergo quidquid ipsa Fidelibus credendum, & tanquam librum à Spiritu sancto dictatum esse proponit, pro tali indubiè recipiendum est. Accedit, quod plura Evangelia sub nomine diversorum Apostolorum, ut Thomae, Thaddaei, Andreae, Bartholomaei, Barnabae &c. fuerint conscripta, de quibus fit mentio c. Sancta Romana, distinct. 15. ergo necessaria fuit auctoritas Ecclesiae, quae insistendo continuè Traditioni ab Apostolis hausta, atque à Spiritu sancto peculiariter directae, hujusmodi noxias & apocryphas scripturas à veris discerneret, verumque Evangelium à Deo dictatum Fidelibus credendum proponeret. Et hinc rectissime S. Augustinus lib. contra Epistolam Manichaei, cap. 5. palam protestatur, dicens: Ego verò non crederem Evangelio, nisi me Catholica Ecclesia commoveret auctoritas. Et rursus ibidem ait: Evangelium Nazareorum non admittam, quia non admittitur ab Ecclesia.

27. Verissimum quidem est, potuisse Deum pluribus alijs modis veram Fidem, verbumque suum, seu S. Scripturam manifestare hominibus, puta per semetipsum immediate, vel per Angelos &c. Veruntamen sicut olim Saulum (id est, Paulum Apostolum) & Cornelium Centurionem, & Eunuchum Reginae

Solvitur
objectio.

Hunc vel
illum lib-
rum esse Ca-
nonicum,
unde con-
stat?
(a) Suprà
n. 7.

Declaratur
amplius
Conclusio.
Can.

Candacis, non per se, aut Angelos suos, in vera Fide erudire voluit, sed per homines, videlicet per Ananiam, Petrum Apostolum, & Philippum, ut legitur in Actibus Apostolorum *cap. 9. & 10.* Ita etiam ordinarium medium agnoscendi veram Scripturam Sacram aliud esse noluit, quam auctoritatem Ecclesie Catholicae, utpote quae teste ipso Spiritu sancto *1. Timoth. 3. est columna & firmamentum veritatis.* Hinc jam à primordiis suis, ortâ circa observantiam Legalium dissensione, S. Mater Ecclesia, in Spiritu sancto ex Apostolis, aliisque Fidelibus legitime congregata, *Apost. cap. 15.* determinavit, Gentiles ad fidem Christi convertos non obligari Lege Mosaica.

Vulgata vetus Editio Scripturae est authentica,

28. CONCL. III. Sacra Scriptura, in vulgata veteri Editione contenta, verè est authentica. Ita novissimè declaravit, & propter antiquissimum Ecclesiae usum observari statuit Concilium Trident. *Sess. 4. in Decreto de Editione Librorum,* his verbis. *Insuper eadem Sacrosancta Synodus statuit, & declarat, ut haec ipsa vetus & vulgata Editio, qua longo tot saeculorum usu in ipsa Ecclesia probata est, in publicis lectionibus, disputationibus, predicationibus, & expositionibus pro authentica habeatur, & ut nemo illam rejicere quovis prae-textu audeat, vel praesumat. Hæc Concilium.*

An in hac quolibet minima vocula sit de Fide?

29. Num autem quælibet minima vocula, & particula Editionis vulgatae, sit de fide, variant Doctores. Affirmant Franciscus Turrianus *2. 2. disp. 22. dub. 4.* & quidam alii. Tum quia idem Concilium Trident. *cit. Sess. 4.* ait: *Siquis autem libros ipsos integros cum omnibus suis partibus, prout in Ecclesia Catholica legi consueverunt, & in veteri vulgata Editione habentur, pro sacris & Canonicis non susceperit, anathema sit:* atqui etiam omnes voculae sunt partes. Tum quia alioquin tota Editio vulgata nutabit, si in ea quidpiam non canonicum, & quod non est de Fide, contineri dicatur: nam, ut inquit D. Augustinus, *Epist. 9. ad Hieronymum, Sacra Scriptura, quo ad fidem posteris edita est, admissâ auctoritate mendacij, tota dubia nutat, & fluctuat.*

Vetior opinio.

30. Oppositam nihilominus sententiam plures alii Theologi & Controversistae tenent, ut Bellarminus *lib. 2. de Verbo DEI, cap. 11.* Bernardinus Vetsveis *in Speculo verae Ecclesiae, lib. 2. cap. 6. art. 4. n. 3.* Tannerus *tom. 3. disp. 1. de Fide, quest. 5. n. 79.* Burghaber *Controvers. 4. num. 16.* citans alios. Aserunt enim, quamvis Editio vulgata pro authentica ab omnibus habenda sit, utpote quoad fieri potuit, pura & emendata, nihilque continens,

nens, quod sit contra Fidem Catholicam, & bonos mores; nihilominus eam necdum ita ab omnibus mendis purgatam esse, quin adhuc emendari possit, aut aliquibus in locis, ubi jam olim ejusdem lectiones variabant, locus esse valeat disceptationi, & aliqua alia lectio ei, quæ in vulgata Editione posita est, subinde præferri. Ratio esse potest: quia hoc ipsum videtur insinuare Præfatio Biblii vulgatæ Editionis præfixa, dum ait: *Quam quidem (Editionem vulgatam) sicut omnibus numeris absolutam, pro humana imbecillitate affirmare difficile est, ita ceteris omnibus, quæ ad hunc usque diem prodierunt, emendatiorem purioremque esse, minime dubitandum.* Et infra: *In hac tamen pervulgata lectione, sicut nonnulla consilio mutata, ita etiam alia quæ mutanda videbantur, consilio immutata relicta sunt.*

31. Nec obstat Concilium Trid. loc. cit. Quia loquitur de partibus, utputa Capitulis, atque integris Libris, quorum nonnulli Hæretici, contra quos præcipue agit Concilium, rejecerunt; non autem de voculis, seu particulis. Idque ex eo amplius patet, quod primum post dictum Decretum Concilii Trid. Editio vulgata per Theologos à Sede Apostolica ad hoc destinatos fuerit revisa, & in nonnullis emendata. Dictum autem D. Augustini procedit admissio semel in quapiam Scriptura mendacio, quale nefas est admittere in Editione vulgata Bibliorum.

32. CONCL. IV. Lectio Sacra Scripturæ in lingua vulgari sine Episcopi, aut Inquisitoris licentia, justè fuit interdicta. Et hæc quidem prohibitio habetur in *Indice Librorum Prohibitorum Regula 4.* Ratio hujus prohibitionis ibidem affertur: quia experimento manifestum est, si Sacra Biblia vulgari linguâ passim sine discrimine permittantur, plus inde ob hominum temeritatem detrimenti, quam utilitatis oriri. Siquidem S. Scriptura, ob altitudinem Mysteriorum supernaturalium, de quibus tractat, ac plurimas locutiones Propheticas, & allegoricas &c. non tam intellectu facilis & clara est, ut à quovis, etiam cæteroquin indocto homine, vel muliercula, statim possit rectè intelligi, prout præsumptuosè jactitant Hæretici moderni. Sed de hoc plura *Quæst. seq.*

33. Notat tamen Layman *lib. 2. tract. 1. cap. 15. num. 8.* quod hæc prohibitio non legendi Sacra Biblia vulgari idiomate, in hisce Regionibus nostris recepta non sit. Nam, ut inquit Nicolaus Serarius, *non puniuntur, sed laudantur, qui in Germania nostra nullâ difertè petita facultate, Biblia vulgata Eckij, vel Dietenbergij legunt.*

Versio autem Germanica Lutheri, & aliorum hæreticorum, prorsus interdicta est, utpote pestifera, ob multas admixtas depravationes, & falsas interpretationes.

QUÆSTIO IV.

De multiplici Sensu, Obscuritate, atque Interpretatione Sacræ Scripturæ.

Sensus S. Scripturæ duplex, literalis & mysticus.

34. **C**ONCL. I. Generatim, ac primâ sui divisione, Sensus sacrae Scripturæ alius est literalis, alius spiritualis seu mysticus: Ita communis: Et quidem *Sensus literalis* est, quem verba ipsa immediatè significant: prout v. g. hoc nomen *Jerusalem* significat civitatem Palestinæ, ac plurimæ historiæ in S. Scriptura contentæ literaliter significant res olim gestas.

Sensus literalis alius proprius, alius improprius.

35. Porrò Sensus iste literalis S. Scripturæ subdivitur in proprium, & in improprium seu figuratum. *Proprius* est, quem verba in propria sua significatione usurpata immediatè significant: prout fit, dum dicitur David esse Rex, Jerusalem capta, &c. *Sensus improprius, seu figuratus* est, quem verba improprie seu figuratè accepta significant: puta, quem habent per quandam Metaphoram, Metonomiam, Catechresin, aut aliam figuram Rhetoricam: quales locutiones figuratæ in S. Scriptura sunt satis frequentes, ac præfertim in Prophetis, imò & alibi. Sic Christus Dominus noster dicitur Leo, Petra, Lapis angularis, Agnus, Viris, &c. per similitudinem quandam, ac metaphoram, non per proprietatem. Sic etiam Deus, qui tamen est purissimus Spiritus, dicitur habere manus, quatenus est Omnipotens; videre oculis, quatenus est Omniscius; habere pedes, quia est ubique; irasci, poenitere, ac hujusmodi, ob diversos effectus suos.

Sensus mysticus, quis?

36. *Sensus mysticus, seu spiritualis* S. Scripturæ est ille, qui non significatur per verba immediatè, sed mediatè solum, quatenus significatur per res illas, quas verba immediatè significant. Sic historia Agni Paschalis, *Exodi cap. 12.* relata, literaliter significat ritum Agni Paschalis à Judæis olim immolandi, spiritualiter verò seu mysticè significat Christum pro salute totius Mundi in ara Crucis postmodum immolatum: idem videre est in alijs innumeris.